

LIETUVAS PUSĒ:

ŽAGARES MUIŽA UN APMEKLĒTĀJU CENTRS

Žagares muižas ēka celta XIX. gs. vidū vēlā klasicisma stilā. Tā ir pielāgota Žagares reģionālā parka apmeklētāju centram un dabas skolai. Apmeklētāju centrā var apskatīt interaktīvu ekspozīciju "Dolomīta noslēpumi", kā arī medību trofeju, senlietu un citas ekspozīcijas, pasūtīt izglītojošus pakalpojumus un apmesties.

ŽAGARES MUIŽAS PARKS

70 ha lielo parku veido divas daļas. Blakus muižai esošā parka rietumu daļa veidojusies grāfu Zubovu laikā – XIX gs. I pusē. Jaunā parka daļa izveidota 1898.–1900. gadā pēc slavenā dendrologa Georga Frīdriha Ferdinanda Kūfalta (1853.–1938.) projekta. Viņš uz lidzena aramzemes lauka iekārtoja angļu ainavisko parku. Parkā tika iestādīts vairāk nekā 200 koku un citu augu sugu. Ejojot pa parka ceļiem un taciņām, apmeklētāji var iepazīties ar dažādām koku un apstādījumu sugām, pa ceļam apmeklēt muižas saimniecības ēkas un memoriālos objektus.

ŽAGARES PILSĒTAS VĒSTURISKĀ DAĻA

Žagare (Sagera) rakstiskajos avotos pirmo reizi minēta 1253. gadā. Pilsētu jau izsenis ir veidojušas divas neatkarīgas daļas: Vecās Žagares (Svētes kreisajā krastā) un Jaunās Žagares (Svētes labajā krastā) pilsētīnas ar baznīcām, sinagogām, kapsētām un tirgus laukumiem. Abas daļas XIX gs. beigās saplūda vienā pilsētā, kuras galvenās ielas savienojas divos tirgus laukumos abpus Svētes upei.

ŽAGARES PILSKALNS (ŽVELGAIČA KALNS)

Pilskalns atrodas Žagares osa, Svētes kreisajā krastā. Visticamāk, pili cēluši vācieši, lai nostiprinātos jaunās zemēs. To apliecina ne tikai atradumi, kas nav baltu izcelsmes, bet arī pilskalna forma – kvadrātveida trapecē ar grāvjiem un terasēm (balti milēja ovāla formu). Arheologi ir konstatējuši, ka pilskalns, iespējams, ir XVI–XVIII gs. muižas vieta, kas ierīkota XIII gs. nenocietinātās apmetnes vietā. Žagares (vēlāk Vecās Žagares jeb Aukštadvara) muiža minēta kopš 1495. gada. Lietuvas kunigaikša Žvelgaiča vārdā pilskalns nosaukts tikai XX gs. pirmajā pusē.

ŽAGARES OSA IZZIŅAS TAKA UN ATPŪTAS ZONA

3,6 km garā taka vijas cauri Žagares osam un Žagares pilskalnam (Žvelgaiču kalnam), kā arī ieskauj Žvelgaiču ezeru. Dodoties pa taku, varēsiet baudīt gleznaino ainavu un brīnišķīgo dabu (plavas, svaigos priežu mežus, mitrājus), vērot putnus un citus dzīvniekus, atgūt spēkus un patīkami pavadīt laiku pa ceļam ierīkotajās atpūtas vietās.

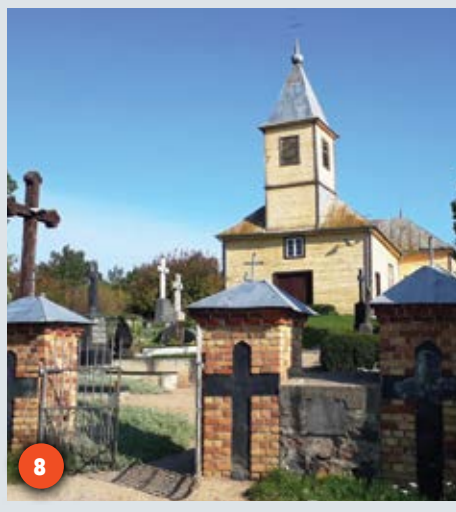
RAKTES PILSKALNS (RAKTUVES KALNS)

Labajā Svētes krastā stāvēja Raktes pils, uz kuru 1284.–1285. gadā no Tērvetes pils pārcēlās zemgaļi, kas neizturēja ordeņa spiedienu. Pēc dažiem gadiem viņiem sekoja zemgaļi no Dobeles pils. Tomēr 1289. gadā zemgaļi bija spiesti pamest pili un atkāpties uz Sidarbi – pēdējo patvērumu savās zemēs. Raktes pili nodedzināja, un tā vairs nav atjaunota. Vēlākais laikos pilskalnā tika ierīkoti Jaunās Žagares katoļu kapī. Kapsētas vecajā daļā (uz pilskalna) atrodas Raktuves kapliča.

MŪŠAS TĪREĻA IZZIŅAS TAKA

Dodoties pa 6,7 km garo taku, iepazīsieties ar brīnišķīgi skaisto Mūšas tīreļa purvu, apmeklēsiet Miknaiču ezeru, Tīreļa mežu, Tīreļa akmeni, Lietuvas partizānu nometnes vietu. Mūšas tīreļa izziņas taka iekļauta Lietuvas rekordgrāmatā kā garākā purva koka taka. Takas sākumā ierīkota atpūtas vieta ar lāpēni, ugunsкура vietu un informācija apmeklētājiem. Lūdzam uz takas būt nopietniem, nesmēkēt.

KALNEĻA PILSKALNS (SIDABRE)

Poētiskajā Livonijas hronikā Sidabre minēta kā pēdējā zemgaļu pils, kuru 1290. gadā nopostīja Livonijas ordeņa karaspēks. Daļa pils iedzīvotāju kopā ar krustnešiem devās uz Mitavu (Jelgavu), bet daļa zemgaļu devās uz Lietuvu, kur kopā ar lietuviešiem turpināja cīņu pret Livonijas ordeni. Šobrīd pilskalnā ierīkota kapsēta, tās laukumā uzcelta baznīca.

JONIŠĶU VĒSTURES UN KULTŪRAS MUZEJS

Muzejā un tā nodalās darbojas pastāvīgās ekspozīcijas, kas iepazīstina ar Jonišķu novada arheoloģijas un vēstures, etnogrāfijas un mākslas mantojumu. Viena ekspozīcija veltīta zemgaļu cilts kultūrai. Muzejs attīsta izglītojošus un kultūras pasākumus, organizē ekskursijas un ekspedīcijas.

JAKIŠĶU MUIŽA

Muiža valdzina ar savu autentiskumu. Saglabājusies XIX gs. beigās celtā muiža, ledusmāja, pagrabs, tvaika dzirnavu ēka un parka fragmenti. Muižā notiek kultūras un mākslas pasākumi, ir pastāvīgi eksponēta gleznu izstāde, kas muižai piešķir bohēmisku nokrāsu.

SAULES KAUKAS MEMORIĀLS

Saules (Šauļu) kauja notika 1236. gada. 22. septembrī starp lietuviešu un Zobenbrāļu ordeņa armijām. Zobenbrāļu ordenis piedzīvoja sakāvi, kas pēc tās vairs neatgūvās un 1237. gadā tika pievienots spēcīgākajam Vāciešu (Krustnešu) ordenim. Precīza kaujas vieta joprojām nav skaidra. Saskaņā ar vienu no hipotēzēm kauja notika Mūšas un Tautiņa upju satekā, tāpēc Jaunūnu ciemā tika sāka kaujas piemīnī veltīta memoriālā kompleksa celtniecība.

JURGAIČU PILSKALNS (KRUSTU KALNS)

Kulpes kreisajā krastā stāvošais Jurgaiču pilskalns tiek identificēts ar Kuļu pili, kuru 1348. gadā nodedzināja krustneši. Ilgus gadus kalns stāvēja kails. XIX gs. vidū uz pilskalna sāka celt krustus, un XX gs. sākumā Krustu kalns kļuva par bieži apmeklētu svētvieta. 1993. gadā šo vietu apmeklēja arī pāvests Jānis Pavils II. Šodien pilskalns tiek uzskatīts par Lietuvas katoļu svētvieta, kuru katru gadu apmeklē tūkstošiem svētceļnieku un tūristu.

SALDUVES PILSKALNS

Salduves (Žuvininku) pilskalns atrodas Šauļu pilsētas austrumu nomalē. Šeit atradās spēcīga koka pils, kas XIII–XIV gs. sargāja Lietuvu no Zobenbrāļu un Vāciešu (Krustnešu) ordeņu uzbrukumiem no ziemeļiem. Mūsdienās pilskalns ir Šauļu pilsētas iedzīvotāju un tūristu apmeklējama vieta, šeit notiek pilsētas svētki.

BALTU KULTŪRAS IZZIŅAS CENTRS "BALTIJAS CEĻŠ"

Interaktīvā centra "Baltijas ceļš" mērķis ir veicināt ceļošanu un iepazīt baltu cilšu kultūras un dabas mantojumu. Šeit ar mūsdienīgām tehnoloģijām, eksponātu kopijām un izglītojošām aktivitātēm tiek prezentēta baltu cilšu vēsture, kultūra un dzīvesveids.

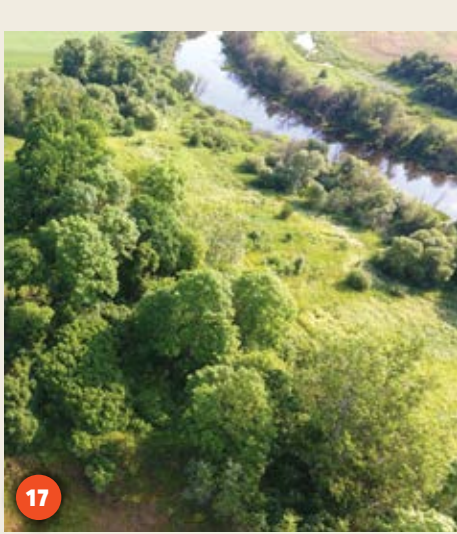
ŠAUĻU VĒSTURES MUZEJS

Muzeja mūsdienīgās ekspozīcijas iepazīstina ar Šauļu novada vēsturi, arheoloģiju un etnogrāfiju. Ekspozīcijas papildina izglītojošas telpas. Apmeklētāju grupas var pasūtīt dažādus izglītojošus pasākumus, muzejā notiek arī izstādes un pasākumi.

KURŠĒNU MUIŽA UN PARKS

Kuršēnos jau XIV gs. bija Lietuvas dižkunigaiša muiža. No 1630. līdz 1940. gadam Kuršēnu muižā valdīja Gruzevsku dzimta. Pašreizējo muižas koka ēku 1811. gadā uzcēla meistari no Austrumprūsijas. Šobrīd muižas ēkā darbojas Šauļu rajona pašvaldības Etniskās kultūras un tradicionālās amatniecības centrs. Muižu ieskauj XIX gs. vidū izveidotais angļu stila parks. Muižu ar pilsētas centru savieno gājēju tilts pār Ventas upi. Tā ir populāra pastaigu vieta.

ŠILĒNU PILSKALNS

Ventas upes kreisajā krastā, pie Kuršēniem esošais pilskalns, iespējams, bija XIII gs. avotos minētās zemgaļu zemes Silenes centrs. Pie pilskalna atrasta sena apmetne, netālu atrasta kapsēta. Pilskalns bija apdzīvots līdz XIV gs. sākumam. Padomju laikā daļa paugura nogāžu, rokat granti, tika izpostītas, bet pilskalna laukums palika neskartas.

REKČU PILSKALNS

Pilskalns atrodas gleznainā vietā Ventas labajā krastā. Blakus atrasta pirmspils apmetne. Cilvēki šeit dzīvoja līdz XIV gs. Par pilskalnu stāstītas dažādas leģendas. Laika gaitā pilskalns kļuva par apkārtnē iedzīvotāju sanāksšanas un svētku vietu.

PAPILES I PILSKALNS

Pilskalns ierīkots pauguru ķēdē Ventas upes kreisajā krastā. Šeit atradās Papiles pils, kas celta 1339. gadā un kurai 1359. gadā uzbruka Livonijas ordeņa karaspēks. Uz rietumiem un ziemeļiem no pilskalna atradās senās apmetnes, netālu atrasta VII–XIV gs. kapsēta. XIX gs. pilskalnā tika ierīkota kapsēta.

JURAKALNA ATSEGUMS UN SKATU TORNIS

Jurakalnis – no dabas viedokļa unikāla vieta. Ceļojot pa izziņas taku, varēsiet pētīt reljefa erozīvās formas (atzarojumu, stāvās nogāzes un gravas, kurās plūst avoti), nogāzēs paverošos juras perioda iežu atsegumus, un no skatu torņa varēsiet baudīt brīnišķīgo skatu uz Ventas ieleju.

VENTAS REĢIONĀLĀ PARKA APMEKLĒTĀJU CENTRS

Ventas reģionālais parks ir unikāls ar juras ģeoloģiskā perioda dzīvnieku paliekām. Modernajā apmeklētāju centrā ir ierīkota īpaša ekspozīcija zāle ar eksponātiem, kas atgādina dinosaurus laikus, interaktīviem informācijas termināliem un stendiem, kā arī atveidotām dabas skaņām.

AKMENES NOVADA MUZEJS

Muzejā tiek eksponētas fosilijas, Lietuvas lielākā dienas tauriņu kolekcija, tautas mākslas darinājumi un atradumi no Papiles kapsētas. Varēsiet apskatīt arī dzīvus tropu tauriņus. Tūristu grupām tiek piedāvātas izglītojošas nodarības.

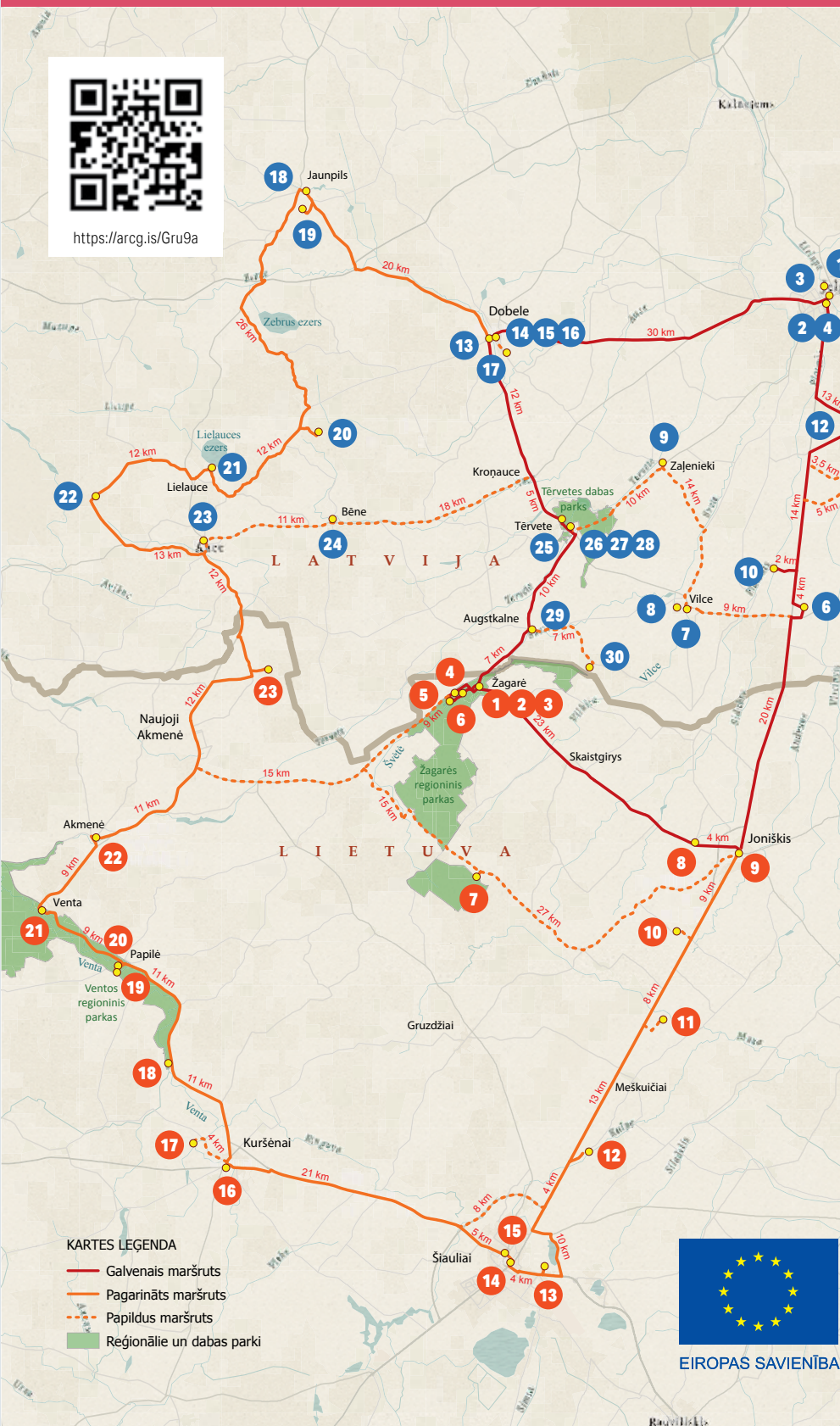
LOKAVAS PILSKALNS (LOKAVAS KALNS)

Noslēpumainais Lokavas pilskalns, kas atrodas nomalā, purvainu mežu ieskaudā vietā, datēts ar I gt. p.m.ē. – II gt. p.m.ē. Šeit stāvējusi pils rakstiskajos avotos nav pieminēta. Pilskalna austrumu pakājē atklāta sena apmetne, uz rietumiem no pilskalna atradās XI–XIII gs. senkapī (iznicināti). XIX–XX gs. daļa pilskalna laukuma un nogāžu, rokat granti, noārdīta.

Šī publikācija ir tapis projekta "Jaunu ilgtspējīgu risinājumu integrācija kultūras mantojumā" (LLI-444, NovelForHeritage) ietvaros, ko finansē Eiropas Savienības Interreg V-A Latvijas – Lietuvas programma 2014. – 2020. gadam. Projekta mērķis ir palielināt kultūras mantojumu objektu – muižu parku – tūrisma potenciālu, nodrošinot mūsdienīgu pieeju, objektus un pakalpojumus klasiskajos muižu parkos. Projekta partneri: Jelgavas novada pašvaldība, Zemaitijas aizsargājamo teritoriju direkcija Žagares reģionālā parka grupa, Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte, Dabas mantojuma fonds. Kopējās projekta izmaksas ir 851 tūkst. eiro. Projekta līdzfinansējums no Eiropas Reģionālās attīstības fonda ir 723 tūkst. eiro. Par šī publikācijas saturu pilnībā atbild Dabas mantojuma fonds, un tas nekādās apstākļos nav uzskatāms par Eiropas Savienības oficiālo nostāju.

Kultūras tūrisma maršruts Zemgales rietumos Mantojuma aplis

LATVIJAS PUSĒ:

JELGAVAS (MĪTAVAS) PILS UN PARKS

Veco Mītavas pili uz Lielupes salas 1265.–1266. gadā uzcēla Livonijas mestrs Konrāds fon Manderns. Pils XIV gs. pārbūvēta par mūra pili un izmantota kā bāze uzbrukumim pret zemgajiem. Ordeņa pils tika nojaukta 1738. gadā, gatavojot vietu Kurzemes un Zemgales hercogu rezidences būvniecībai. XVIII gs. pili šobrīd ir iekārtojusi Latvijas Lauksaimniecības universitāte. Blakus pilij plešas XIX gs. sākumā ierīkots angļu stila parks.

PASTA SALA UN MĪTAVAS TILTS

Pasta sala – Jelgavas iedzīvotāju iemīļota atpūtas un izklaides zona. Šeit ierīkotas gājēju un velosipēdistu takas, bērnu rotaļu laukumi, bet salas galā – skatu platforma. Vasarā var baudīt peldes piludmalē, un ziemā šeit darbojas publiskā slidotava. Uz salas notiek arī dažādi pasākumi, koncerti, festivāli. Salu ar Jelgavas vecpilsētu savieno moderns gājēju un velosipēdistu Mītavas tilts.

LIELUPES PĻAVAS, SAVVAĻAS ZIRGI UN SKATU TORNIS

Uz pils salas atrodas dabas liegums "Lielupes palienes pļavas". Pļavām aizaugt ar kokiem un krūmiem netauj vairāk nekā 50 koniku šķirnes zirgi (lai atjaunotu tarpānus, Polijā radīta nelielu zirgu šķirne), kuri šeit brīvi ganās. Lieguma teritorijā var pastaigāties pa taku un uzkāpt skatu torni.

G. ELIASA JELGAVAS VĒSTURES UN MĀKSLAS MUZEJS

Muzejs izveidots 1818. gadā vēsturiskā ēkā, kas zināma ar Academia Petrina nosaukumu. Šeit darbojās slavenā Mītavas ģimnāzija, kurā mācījās pirmie Latvijai un Lietuvai prezidenti. Lielākā muzeja vērtība – latviešu glezniecības vecmeistara Ģederta Eliasa (1887.–1975.) darbu kolekcija. Muzeja ekspozīcijas atklāj arī Jelgavas un Zemgales vēsturi. Uzķāpusi Academia Petrina torni apmeklētāji var aplūkot pilsētas panorāmu.

JELGAVAS SV. TRĪSVIENĪBAS BAZNĪCAS TORNIS

Tā ir vecākā mūra ēka Jelgavā. Tornī apskatāmas trīs interaktīvas vēstures ekspozīcijas – par Jelgavas simboliem un pirmajiem četriem Latvijas prezidentiem, par Sv. Trīsvienības baznīcu un nozīmīgākajiem Jelgavas vēstures laikposmiem, kā arī par Zemgales tautastēriem un latvju rakstiem. Torna devītajā stāvā atrodas izstāžu zāle un skatu laukums, no kura var priecāties par pilsētas panorāmu, bet stāvu zemāk – elegants restorāns.

ELEJAS MUIŽAS PARKS

XIX. gs. sākumā ierīkots angļu stila Elejas muižas parks ir populāra pastaigu un pasākumu vieta. Apmeklētājus te gaida gleznainas telpas, seni koki un celiņi, pilsdrupas un tējas namiņš (tiem, kas vēlas izmēģināt zāļu tējas dzeršanas rituālu, iepriekš jāpiesakās), skulptūra "Mīlestībai", tiltiņš pār diķi, interaktīvs objekts "Saruna" un sena baronu kapsēta. Parkā atrodas estrāde, kurā tiek rīkoti Jelgavas novada nozīmīgākie svētki.

VILCES MUIŽA UN PARKS

Vilces muižas ēka celta XVIII gs. vidū kā baronu Mēdemu medību pils, pārbūvēta XIX gs. sākumā. Šobrīd muižas ēkā iekārtojusi Vilces pamatskola; šeit ierīkota vēstures ekspozīcija un tūrisma informācijas punkts. Blakus muižai plešas XIX gs. vidū ierīkots 7 ha plašais angļu stila parks, kurā var spēlēt diskogolfu. Ekskursiju grupām tiek piedāvāts gida padavībā aplūkot muižu un tās pagrabus, kā arī apmeklēt tuvējo Vilces dabas parku.

VILCES DABAS PARKS, PILSKALNS UN ZAĶU PĻAVA

Vilces dabas parks iekārtojies mežā pie Rukūzes un Vilces upju satekas, blakus Vilces muižai. Ceļojot pa takām, var baudīt gan dabu, gan kultūras vērtības. No Vilces muižas ved Barona taka, pa kuru ejot sasniedz Vilces pilskalnu. Gājēju tilts pār Vilces upi aizvedīs uz Zaķu pļavu, kur ierīkota atpūtas un tēlu vieta.

ZAĻENIEKU MUIŽA UN PARKS

Zaļenieku (Zaļās) muižas medību ēka – unikāls XVIII gs. Kurzemes un Zemgales hercogistes arhitektūras piemineklis. Muiža ir labā stāvoklī, ne reizes nav nodegusi un iznīcināta, saglabāts daudz autentisku elementu. Šobrīd tajā iekārtojusi Zaļenieku komerciālā un amatniecības vidusskola. Muižu ieskauj XIX gs. angļu stila parks, kura dabiskais reljefs, apstādījumi un diķi veido romantisku ainavu. Parkā ir daudz neparastu un lielu koku

LIELPLATONES MUIŽA UN PARKS

Muiža iekārtojusi Sidabres un Platonas upju satekā. Muižā šobrīd darbojas sākumskola, bibliotēka un tūrisma informācijas punkts, atvērta amatnieku (keramikas, tekstila, koka) darbnīcas, zvanu muzejs. Muižas ēku ieskauj XIX gs. vidū ierīkots angļu stila parks ar senām alejām, pastaigu takām, tiltiņiem pār upēm un diķiem. Apmeklētāji, saskaņojot apmeklējumu, var apskatīt pili, veļas mazgātavu, dārznieka māju. Atjaunotajā muižas veļas mazgātavā apmeklētājiem tiek piedāvāts interaktīvs senlaiku veļas mazgāšanas rituāls.

LIELVIRCAVAS MUIŽA UN PARKS

Vircavas upes kreisajā krastā esošajā muižā 400 gadus valdīja baronu fon Klopmanu ģimene. Muižas ēka celta XIX gs. sākumā, no 1924. gada tajā darbojas skola. Šobrīd bijušās muižas telpās notiek pasākumi, darbojas izstāžu zāle. Piesakot ekskursiju ar gidu, var iepazīties ar muižas un baronu fon Klopmanu ģimenes vēsturi. Īpašu programmu tūristu grupām ir sagatavojusi biedrība "Liel.Barons", kas apmeklētājiem piedāvā iepazīties ar autentisku XIX gs. modi un muižnieku apģērbu.

VIRCAVAS MUIŽA UN PARKS

Muižas komplekss, kas izvietojies pie Vircavas upes, celts XVII–XIX gs. Tā bija Kurzemes un Zemgales hercoga Pētera Birona iecienītākā piepilsētas rezidence. Muižu ieskauj milzīgs XVIII gs. baroka stila parks (dārzs) ar diķiem, kura elpa, ejot pa veco liepu aleju, sajūtama vēl joprojām. Apmeklējumu iepriekš saskaņojot, tūristi var apmeklēt arī muižas ēkas – daļēji saglabājušos muižu, zirdznieka māju, zirgu izjādes manēžu, kurā iekārtojies Tautas nams, saimniecības ēkas (virtuvi, sarga māju, klētī).

DOBELES PILSKALNS AR ORDEŅA PILS DRUPĀM

Bērzes upes labajā krastā izveidots pilskalns bija Dobeles zemes centrs ar vienu no spēcīgākajām zemgaļu pilīm un pamatīgu piepils apmetni. Dobeles pils 1279.–1289. gadā atvairīja pat sešus Livonijas ordeņa uzbrukumus. Zemgaļi, nespējot izturēt pastāvīgos uzbrukumus, nodedzināja pili un devās uz Rakti. 1335.–1347. gadā Livonijas ordenis uzcēla mūra pili, kurai blakus pacēlās arī baznīca – pils kapliča. 13. gs. sākumā pils tika pamesta un pamazām sabruka. Šobrīd pilsdrupas ir sakārtotas, kapliča izveidots daudzfunkcionāls kultūras, amatniecības un tūrisma centrs. Blakus pilij atrodas hercogienes Elizabetes Magdālenas ārstniecības augu dārzs.

DOBELES NOVADPĒTNIECĪBAS MUZEJS

Pastāvīgā ekspozīcija "Reiz Dobeļē..." aicina iepazīties ar Dobeles pils un pilsētas vēsturi. Viena muzeja ekspozīcijas daļa ir veltīta zemgajiem. Tajā ieraudzīsiet atjaunotus zemgaļu apģērbus, autentiskus sadzīves priekšmetus, rotaslietas un ieročus. Muzejā tiek rīkotas arī dažādas tematiskas izstādes. Tūristu grupas var rezervēt izglītojošus pasākumus.

DOBELES TIRGUS LAUKUMS

Plašais, ar XV gs. datējamais tirgus laukums ir pilsētas sirds. Dobeles vēsturiskajā centrā mutlo dzīvība, notiek dažādi pasākumi. Laukumu rotā oriģināla strūklaka, ieskauj vēsturiskas ēkas, Dobeles evaņģēliski luteriskā baznīca.

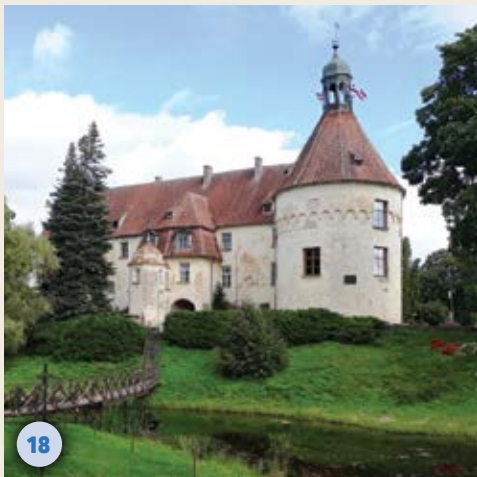
DOBELES AMATU MĀJA

Apmeklējot Dobeles amatu māju, iepazīsiet Zemgales novada senos amatus. Šeit varēsiet apgūt aušanu, adīšanu, filcēšanu un citus rokdarbus. Amatu mājā tiek rīkotas dažādas izstādes, prezentētas tautiskās tradīcijas.

CERIŅU DĀRŽS UN PĒTERA UPIŠA DĀRZKOPIBAS MUZEJS

Ceriņu dārzā, kas aizņem vairāk nekā 4 hektārus, majā beigas zied vairāk nekā 200 smaržīgo ceriņu šķirņu un hibrīdu. To 1957. gadā izveidoja dārznieks-selecionārs Pēteris Upišs (1896.–1976.), kura sapnis bija visu Latviju pārvērst par ziedošu dārzu. Muzejā var iepazīties ar viņa personību un sasniegumiem. Uzsākts darbus turpina Dārzkopības institūta zinātnieki, kuri 45 hektāru platībā audzē vairāk nekā 5000 augļu koku šķirņu un hibrīdu.

JAUNPILS

Jaunpils – kādreizējā Livonijas ordeņa Dobeles komturijas pils, kas pirmo reizi minēta 1411. gadā. Tā ir tipiska no laukakmeņiem un ķieģeļiem celta ūdens pils uz nelielas pussalas, kuru no trim pusēm aizsargā dzirnavu diķis, un no austrumu puses – aizsarggrāvis. 17. gs. pils rekonstruēta kā vietējā barona rezidence. Pašlaik pili atrodas muzejs, viesnīca un viduslaiku krogs. Tūristu grupām tiek piedāvātas ekskursijas, viduslaiku mielasts un izrādes.

BABOTES PILSKALNS (KARTAVU KALNS)

Pilskalns atrodas grēdā pie Bikstupes, 1 km uz dienvidiem no Jaunpils. Domājams, ka Babotes pils aprīkots piederēja Dobes zemei. 1279. gadā pie Babotes notika kauja starp zemgaļu karaspēku, kuru vadīja Nameisis, un no tās bēgošajiem apvienotajiem Livonijas ordeņa brāļu un kuršu spēkiem, kurus vadīja Kuldīgas fogts Johans no Ohtenhauzenes. Mežā, kur slejas pilskalns, ir ierīkota dabas taka, bet, ejot kājām pa āra taku, ātri sasniedzama arī tuvējā Jaunpils.

SPĀRŅU PILSKALNS (SPĀRNENE)

Vēsturieki uzskata, ka pie Spārnu ezera labi nocietinātais pilskalns bijis zemgaļu zemes Spārnenes centrs. Pilskalna augstums ir 30 m, tas ir ar izteikti stāvām nogāzēm. Blakus tam atradusies sena, nocietinātā apmetne. Arheologi konstatēja, ka pilskalns tika apdzīvots IX–XIII gs.

LIELAUCEŠ PILS UN PARKS

Gleznajā Lielauces ezera krastā izvietotā pils un parks ir laba vieta, kur apstāties un atpūsties. Lielauces pils XVII gs. sākumā piederēja Kurzemes un Zemgales hercogam Fridriham, vēlāk muižu apsaimeņkoja grāfi Mēdemi un Pāleni. Pili ieskauj 57 hektārus liels parks, kas izveidots grāfu Mēdemu valdīšanas laikā XIX gs. Tagad visu pārrauga Latvijas Lauksaimniecības universitāte. Tūristi pili var aplūkot tikai no ārpusēs. Pie ezera ir ierīkota atpūtas vieta, darbojas laivu noma..

DOBES (INCĒNU) UN MEŽKALNA PILSKALNS

Dobes pilskalns ainavā izceļas kā atsevišķs, košu formu paugurs, kura relatīvais augstums ir 20 m, ar priekšpili. Domājams, ka šeit atradies zemgaļu Dobes zemes centrs ar labi nocietinātu pili un lielu piekājes apmetni. Ceļa otrā pusē stāv Mežkalna pilskalns. Domājams, ka tajā atradās poētiskajā Livonijas hronikā minētā Ordeņa koka pils, kas celta 1259.–1260. gada ziemā pēc neveiksmīgā Tērvetes uzbrukuma. Taču neilgi pēc Durbes kaujas Livonijas ordenis pili pameta. Šā pilskalna pakāje atrasti divi lieli dārgumi. Pirmais tika atrasts 1869. gadā, tas sastāvēja no 1260 atradumiem, kuru kopējais svars sasniedza pat 120 kg. Otrs dārgums 1929. gadā tika atrasts netālu no pirmā, tas sastāvēja no 130 atradumiem ar kopējo svaru 16 kg.

VECAUCES PILS UN PARKS

Vecauces muižā visilgāk (no 1768. līdz 1921. gadam) valdīja grāfu Mēdemu dzimta. Neogotikas stila savrupmāja celta XIX gs. vidū, tajā pašā laikā ierīkots arī 10 ha liels angļu stila parks. Tagad šeit atrodas Latvijas Lauksaimniecības universitātes mācību un pētniecības saimniecība. Pils ekspozīcija aicina iepazīties ar muižas vēsturi un aplūkot XIX gs. vietējo muižnieku apģērbu paraugus. Uzkāpjot pils torni, var baudīt apkārtnes skatus.

BĒNES MUIŽA UN PARKS

Bēnes muiža celta XIX gs. otrajā pusē. Pili ieskauj 6,6 ha liels angļu stila parks, kurā var pastaigāties, apskatīt saglabājušās muižas saimniecības ēkas. Uz pili ved dabas piemineklis – vecu liepu aleja. Tūristi pili var aplūkot tikai no ārpusēs. Blakus tekuces upe, kuras krastus savieno skaists laukakmeņu mūra tilts. Blakus saglabājušās lielas ūdens un tvaika dzirnavas, kas, aizdambējot upi, uzstādītas XIX gs. Kādreiz tajā darbojās vilnas pārstrādes un aušanas uzņēmums.

TĒRVETES DABAS PARKS

Tērvetes dabas parks ir viens no skaistākajiem dabas, vēstures un kultūras objektiem Latvijā. Tas piesaista ar gleznainajām ainavām, unikālo priežu mežu, pasaku pasauli un atpūtas iespējām visai ģimenei. Šeit var aplūkot ne tikai koka skulptūras attēlotos rakstnieces A. Brigaderes lugu varoņus, bet arī sastapt "dzīvus" pasaku personāžus.

TĒRVETES PILSKALNS

Tērvetes pilskalns ir viens no iespaidīgākajiem un krāšņākajiem ne tikai Rietumzemalē, bet arī pārējās baltu zemēs. Par Tērveti stāsta poētiskā Livonijas hronika, kurā pieminēta gan Tērvetes pils apkārtnē un koka pils, gan tās 13. gs. valdnieki Viestards un Nameisis. Tikai 200 m uz ziemeļrietumiem atrodas Svētāis kalns. Tā nosaukums varētu būt saistīts ar zemgaļu kulta vietu. 1286. gadā Livonijas ordenis šeit uzcēla Heiligenbergas pili. Tā kā zemgaļi nespēja izdzīt krustnešus no tās, viņi nodedzināja savu Tērvetes pili un devās uz Rakti.

XII GS. TĒRVETES KOKA PILS (REKONSTRUKCIJA)

Tērvetes koka pils ekspozīcija stāsta par zemgaļu vēsturi un seno Tērvetes vēsturi. Šeit ir izstādīta plaša zemgaļu materiālās kultūras ekspozīcija: sadzīves piederumi, rotaslietas, ieroči, apģērbu. Var ieraudzīt lielāko zobenu izstādi Latvijā.

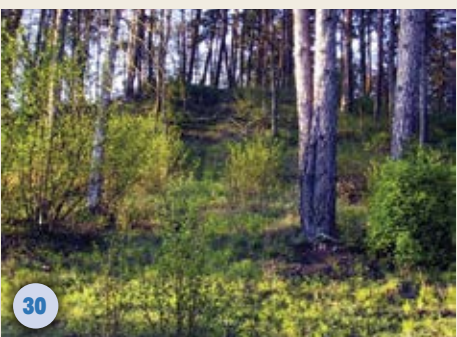
TĒRVETES VIDUSLAIKU PILS DRUPAS

legarenā kalnā Tērvetes pilskalna priekšpili atrodas mūra drupas. Tās ir Kuršu un Zemgaļu hercogu medību pils paliekas. Šīs vietas nosaukums – Kalnamuiža – nozīmē muižu kalnā. Domājams, ka šī pils celta XVI gs. beigās uz krietiņiem senākiem Ordeņa pils pamatiem. Medību pils tika pamesta un iznīcāta pēc Ziemeļu kara. Pils bija kvadrātveida plānojumā, divstāvu, mūrēta no laukakmeņiem. Palikušie pils fragmenti iekonservēti un pielāgoti apskatei.

MEŽMUIŽAS PILS ANSAMBLIS

Neogotikas stilā celto pili ieskauj 12 ha liels parks. No 1954. gada pili darbojas Augstkalnes vidusskola. Pils ir vairākkārt pārbūvēta, restaurētas pils zāles ir labi saglabājušās. Vienotajam ainavas ansamblim, kuru veido pils, parks, diķis, pieder arī 1648. gadā celtais evaņģēliski luteriskais lūgšanu nams.

AUGSTAIS KALNS (SILAKALNS)

Mežā pie Latvijas un Lietuvas robežas izslējušais pilskalns, iespējams, bija XIII gs. avots mēnētās zemgaļu zemes Silenes centrs. Pilskalna relatīvais augstums ir 20 m, tā laukums ir 50 m garš un 20–30 m plats. Arheoloģiskie izrakumi liecina, ka šis pilskalns bijis apdzīvots jau pirms mūsu ēras, te dzīvoja IX–XIII gs. Uz austrumiem no pilskalna atradās divi nocietināti forti.